

ELTE EÖTVÖS LORÁND
TUDOMÁNYEGYETEM

Módszertani kihívások a magyar mint idegen nyelv különféle oktatási helyzetekben

Pap Andrea

Egyetemi adjunktus, ELTE BTK Magyar mint Idegen Nyelv Tanszék

A STIPENDIUM HUNGARICUM PROGRAM HATÁSA A VÁLTOZÓ FELSŐOKTATÁSI TANULÁSI
KÖRNYEZETRE

Stipendium Hungaricum 10 Konferencia

2024. június 5.

Az előadás felépítése

- Az ELTE Magyar mint Idegen Nyelv Tanszékén, illetve szakmai felügyelete alatt zajló képzések ⇒ többféle lehetőség, változatos kihívások a MID tanárai és tanulói számára
- Módszertani tapasztalatok, továbbképzések, tananyag.

A magyar hallgatók képzései – ELTE MID Tanszék

Milyen formában lehet **magyar mint idegen nyelvvel foglalkozni az ELTE-n?**

→ **a magyar mint idegen nyelv tanára** diploma

- tanári MA diplomára épülő tanári képzés (4 félév)
- diszciplináris (nem tanári) MA diplomára épülő tanári képzés (2 félév)
- tanítói diplomára épülő tanári képzés (2 félév)

→ **hungarológia szakos bölcsész** diploma: magyar/nem magyar szakos magyar hallgatók, magyar/nem magyar szakos külföldi hallgatók

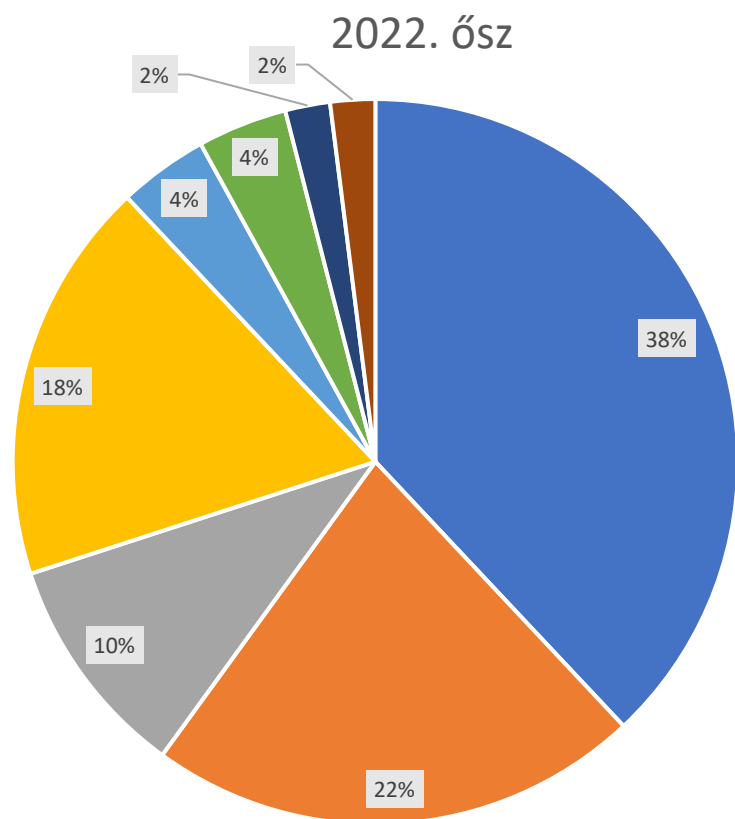
- **magyar mint idegen nyelv specializáció**, hungarológia MA szak (4 félév)

→ **magyar mint idegen nyelv minor** (4 félév) → alapszakok: koreai, kínai, japán, olasz, amerikanisztika, orosz, magyar, média (tandem az intenzív kurzusok hallgatóival)

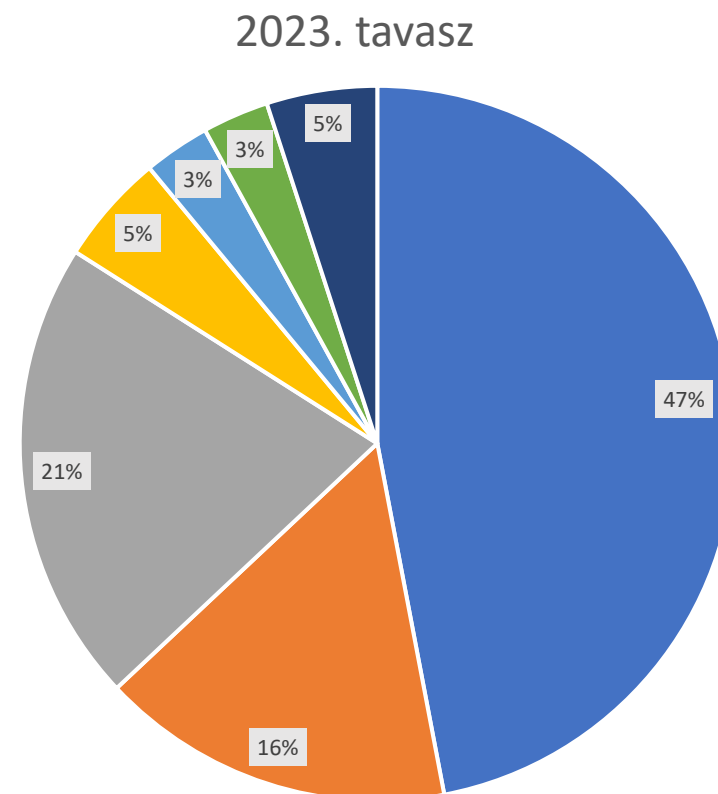
A külföldi hallgatók képzései – ELTE MID Tanszék

- **Tanszéki kurzusok** (részképzés: ösztöndíjas, önköltséges, BA magyar szakos képzésben tanulók): A2-C1 → Többségben magyar szakosak az anyaegyetemen, motiváló tényező!
- **Általános magyar nyelvi kurzusok** (GHL, Erasmus+önköltséges hallgatók): kezdőtől C1-ig
- **Előkészítő:** intenzív magyar nyelvi kurzusok A1-C1 (önköltséges és ösztöndíjas diákok, SH is) → magyar egyetemi kurzusokra jelentkeznek, nagyobb a motiváció a nyelvtanulásra.
- **SH** (Stipendium Hungaricum): kezdőtől C1-ig, heti 2x90 perc (minden óra jelenlétben megtartva) → angol nyelvű képzésen vesznek részt, hiába él célnyelvi környezetben, kevésbé motivált a magyar nyelv tényleges elsajátítására.
- **Nyári egyetem:** kezdőtől C1-ig

A külföldi hallgatók képzései – ELTE MID Tanszék

■ kínai ■ lengyel ■ koreai ■ japán ■ német ■ cseh ■ török ■ francia

■ kínai ■ japán ■ lengyel ■ koreai ■ német ■ francia ■ török

A külföldi hallgatók képzései – ELTE MID Tanszék

2024. tavaszi félév	Nemzetiségek
ELTE Magyar mint Idegen Nyelv Tanszék	kínai
	lengyel
	japán
	koreai
	török
	angol
	olasz
	mari (Oroszország)
	horvát

SH (az ELTE összes karáról): 2024. tavaszi félév

algériai

angolai

azerbajdzsán

brazil

ecuadori

egyiptomi

etióp

georgiai

indiai

iráni

japán

jordániai

kínai

kirgiz

kurd

laoszi

marokkói

mexikói

mongol

orosz

panamai

spanyol

szír

szlovák

tanzán

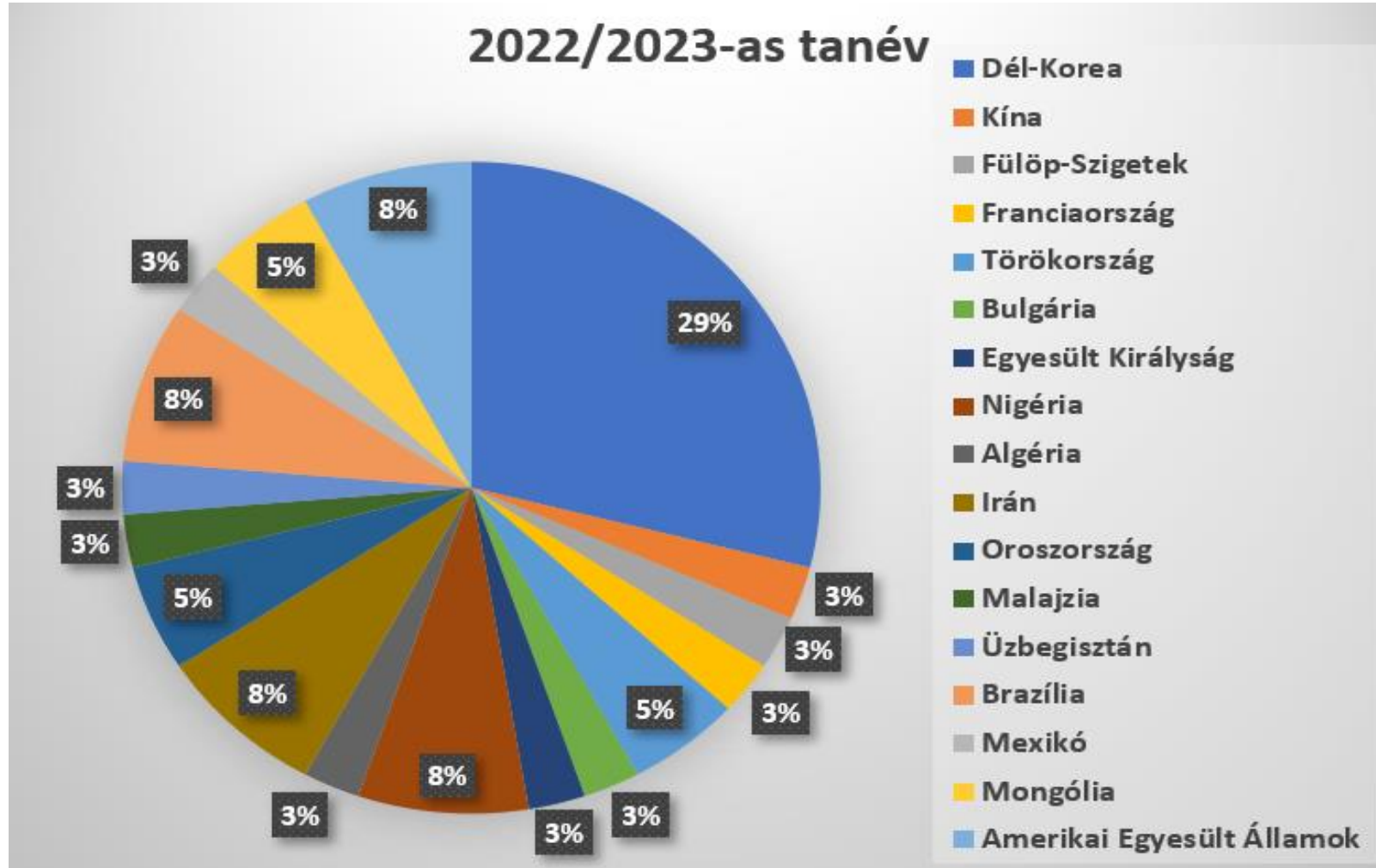
török

tunéziai

türkmen

Előkészítő (SH-s diákok is): 2022/23-as tanév

Továbbképzés az **ukrán menekülteket tanító** tanároknak (2022. ősz)

- **Interkulturális** szempontú összehasonlítás a tanításra fókuszálva (magyar és ukrán aspektusból): pl. eltérő tanulási-tanítási módszerek, a szülők elvárásai, az oktatási rendszer, a mérés-értékelés összehasonlítása (eltérések, hasonlóságok).
- **Kontrasztív** szempontú nyelvi összehasonlítás: magyar és ukrán nyelv.
- A magyar mint idegen nyelv **tananyagai**, tananyagok bemutatása; tananyagok adaptálási lehetőségei nem magyar anyanyelvű diákok számára.
- **Szakemberek** előadásai különböző területekről (pl. Máltai Szeretetszolgálat).

Továbbképzés a **tanszéki óraadó kollégák** számára (2024. tavasz)

- A tanszékünkön végzett, a **magyar mint idegen nyelvi oktatás különböző szinterein** tevékenykedő kollégáknak szerveztünk **szakmai fórumot** és találkozási lehetőséget

TÉMA: A **kultúra** tanításának kihívásai a magyar mint idegen nyelv oktatásában

A magyar hallgatók képzései (ELTE MID Tanszék): tapasztalatok

MID: interkulturális szempontok

- **Interkulturalitás:** a tanárképzésben is hangsúlyos → fontos az interkulturális kérdésekre is rámutatni.
- Minden MID tanszéki képzésen van **interkulturális kommunikáció** kurzus
- Más kurzusokon is előkerül az **interkulturalitás** kérdése: pragmatika, köztesnyelvi pragmatika, módszertan, grammatika.
- **Interkulturális találkozások** a magyar és a külföldi hallgatók között: pl. egynyelvű “tandemszerű” órák, közös órák (magyarok: módszertani szempontok, külföldiek: nyelvgyakorlás, kulturális tapasztalatok).

A külföldi hallgatók képzései (ELTE MID Tanszék): tapasztalatok

- Legnagyobb számban: kínai, lengyel diákok

⇒ **eltérő igények és motiváció, eltérő nyelvtanulási stratégiák, eltérő oktatási módszer**

- ázsiai: gyengébb kommunikációs készség, leginkább a nyelvtani-grammatizáló módszer érvényesül, írásközpontúság; panelekben beszélnek, tankönyv mindenek felett

⇒ Feladatunk: **átalakítani a tanulási stratégiát, gondolkodást**; újdonság számukra: nem baj, ha hibáznak, megszólalni!

- **kulturális szempontból sokszínű** célcsoport : fontos az **interkulturális különbségek** hatékony kezelése.

⇒ A nyelvi tudás mellett a **kulturális és pragmatikai kompetencia** fejlesztése (ennek szükségességét már a tanárképzés során hangsúlyossá kell tenni).

SH-s tapasztalatok: online kérdőív az SH-n tanító kollégákkal (2024. tavaszi félév)

Módszertani (nyelvi, nyelvhasználati és kulturális) **kihívások**, megoldási lehetőségek:

- fonetika, kiejtési problémák, artikulációs bázis (fonetikai kurzus)
- angol nyelvismeret hiánya egyes diákoknál (lassabb haladás)
- kulturális különbségek (kult. ismeretek, információcsere, prezentációk, hasonlóságok-különbségek bemutatása)
- motiváció elvesztése vagy hiánya (BA-sok kevésbé, MA-sok inkább motiváltak)
- szókincsbeli nehézségek (szókincsteszt, prekommunikatív szituációs feladatok)
- nyelvhasználat: tegezés-magázás kérdése (pragmatikai kompetencia fejlesztése)
- nyelvi tudatosság hiánya: saját anyanyelvük rendszerét sem ismerik (nyelvi tudatosság kialakítása)

Módszertani kérdések: MID-körkép

(Bándli Judit – Pap
Andrea – Zajacz Zita
szerk. 2021)

ELTE Reader:

<https://www.eltereader.hu/kiadvanyok/bandli-judit-pap-andrea-zajacz-zita-szerk-mid-korkep-magyar-mint-idegen-nyelv-oktatasi-helyzetek-modszertani-tudnivalok/>

MID-KÖRKÉP

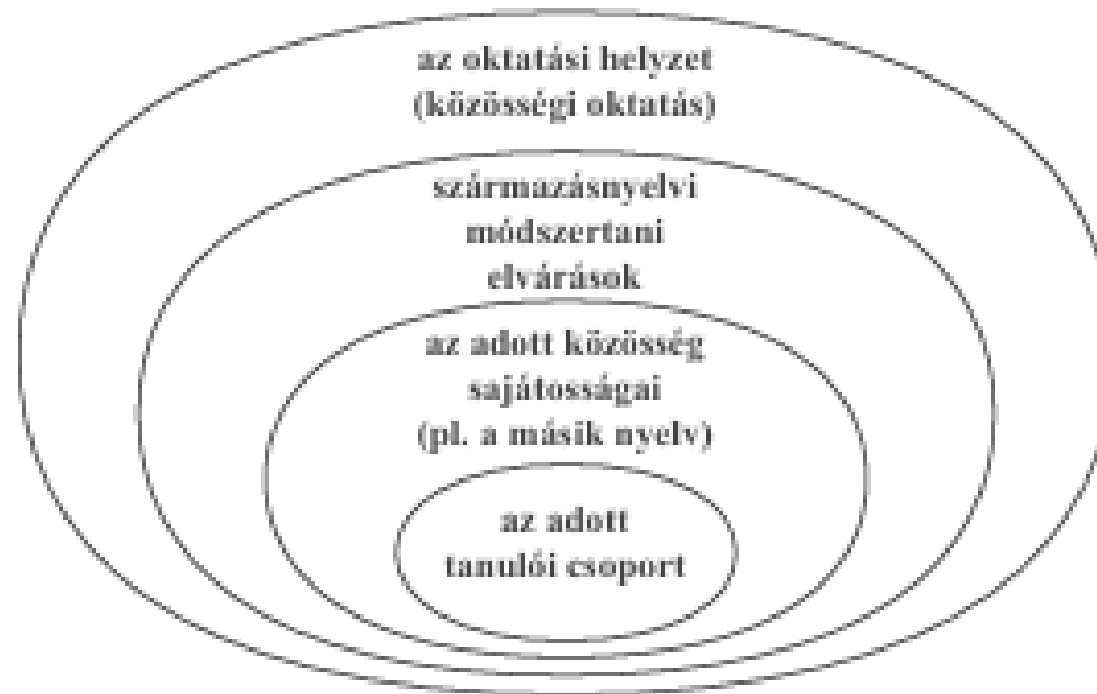
MAGYAR MINT IDEGEN NYELV
OKTATÁSI HELYZETEK,
MÓDSZERTANI TUDNIVALÓK

Módszertani kérdések (Pap 2021) – interkulturális kontextus

1. táblázat. A kétféle nyelvi kontextus összehasonlítása nyelvtanulói aspektusból
különbéle szempontok alapján

<i>Szempont</i>	<i>Helyszín</i>	
	Magyarországi egyetemek	Külföldi oktatóhelyek
<i>Nyelvkörnyezet</i>	célnyelvi (L2)	anyanyelvi, forrásnyelvi (L1)
<i>Célcsoport (nyelv, nemzetiség)</i>	heterogén	homogén
<i>Kulturális kontextus a tanórákon</i>	interkulturális (heterogén)	saját nemzeti kultúra (homogén)
<i>Közvetítőnyelv</i>	angol vagy semmi	anyanyelv vagy angol

Módszertani kérdések (Maróti 2021) – származásnyelv

1. ábra. A származásnyelvi tananyagkészítés- és választás során figyelembe veendő szempontok

Módszertani kérdések (Zajacz 2021) – online készségfejlesztés

A **hagyományos** osztálytermi órákon bevált tanári eszköztárral, **módszerekkel** hogyan élhetünk a **virtuális térben**:

- Változatlanul megtarthatjuk őket.
- Adaptálhatjuk őket különböző applikációk segítségével az online térbe (Quizlet, Learningapps).
- Új módszertani lehetőségek: online forrásokból információgyűjtés, kollaboratív feldolgozása (pl. digitális történetmesélés).

SH, A1: témák (11 téma 8 tételben)

1. Az egyén	• személyi adatok, alapinformáció magunkról, külső megjelenés, ruházat, alapszínek, napirend
2. Társas kapcsolatok	• rokonok, ismerősök/barátok, kollégák, osztálytársak
3. Család	• családtagok, születésnap
4. Lakás/lakóhely	• országok, nemzetek, nyelvek, kontinensek, városok magyar nevei, kollégium/lakás, a lakás berendezése, utca, város, helyek a városban)
5. Utazás/közlekedés	• közlekedési eszközök, menetrend/közlekedési információk, jegyváltás
6. Vásárlás/üzletek	• bolt/piac, élelmiszerek, ruházat, számnevek
7. Szolgáltatások	• étterem, rendelés, fizetés
8. Kultúra/szórakozás	• szabadidős programok, mozi, színház, múzeum, koncert, fesztivál
9. Idő/időjárás	• napok, hónapok, napszakok, évszakok, időjárás, esős idő/téli idő/havazás – „small talk”
10. Hobbi	• olvasás, zenehallgatás, számítógépes játékok, sport stb.
11. Tanulás/munka	• az egyetem, tantárgyak, foglalkozások, munkahelyek, kollégák/iskolatársak, napirend

SH, A1: kulturális tartalom

Segélyhívószámok Magyarországon

A tegeződés és a magázódás szokásai Magyarországon

Ismert magyar városok

Ismert magyar személyek

Budapest kulturális nevezetességei

Magyar ünnepek

Néhány hungaricum

Magyar ételek, italok és alapanyagok

Alapvető információk Magyarországról, a magyar népről és szokásokról

Vidd magaddal!

ÍGY LETTÜNK MAGYAROK

Kotolácsi-Mikóczy Ilona
Ottlik Domonkos
Péterfi-Frank Mária

VIDD MAGADDAL!

ÍGY LETTÜNK MAGYAROK

Közös idővonalunk az ősmagyaroktól a szüleid gyerekkoráig

Szucher Ágnes, Ricz Viola és Ricz Géza
illusztrációival

SALZUNG

SalzUNG – Salzburgi Magyar Egyesület

2022

1. Vándorló magyarok
2. Megjöttünk!
3. Út a koronához
4. Az államalapítás
5. Árpád-házi feladat: Uralkodóink a XI -XIII. században
6. Tartár-ártás
7. Búcsú az Árpád-háztól.
8. Apa és fia: Anjou-k az ország élén
9. Buda, Európa fővárosa
10. A Hunyadiak kora
11. Lejtőn lefelé, Mohácsig
12. A török betörők
13. Egy ország, de három állam
14. Kurucok: harcban az önállóságért
15. A magyar-Habsburg együttélés
16. Fejvesztve fejlesztve: A reformkori Magyarország
17. Szabadság? Harc!
18. Bónusz fejezet: Lakótársaink, a nemzetiségek
19. A megtorlástól a békejobbig
20. K. u. K., avagy a közös uralkodás kora
21. Szétfűrészelt nemzet - és benne a Te családod
22. Igazság helyett háború és népiártás
23. Német vödörből orosz csőbörbe
24. Ezerkilencszázötvenhat
25. Kádár János: A megtorlástól a rendszerváltásig
26. Tegnapról majdnem holnapig - Napjaink Magyarországa
27. Bónusz fejezet: Magyarok a nagyvilágban
28. Lépj be a történetbe! - segédanyag
a könyv feldolgozásához

1. fejezet

VÁNDORLÓ MAGYAROK

EZ MEG HOGY LEHET?

Gondolkoztál már azon, hogy míg más európai országok gyakran hasonló nyelvet beszélnek a szomszédaikkal, addig a magyar nyelvhez hasonlót nem beszélnek máshol Európában? A lengyelek nagyjából megértik az orosz, az ukránt, a csehet és a szlovákot. A franciák elboldogulnak Belgium és Svájc egy részében. Az írek Angliában és Skóciában, a horvátok Szerbiában, az osztrákok Németországban, és még sorolhatnánk. Hogy lehet, hogy nekünk, magyaroknak látszólag nem élnek nyelvrokonaik a környékünkön?

NINCS, AKI HOZZÁNK HASONLÓ NYELVET BESZÉLNE.

Ennek az az oka, hogy a magyar nép ősei egy hosszú népvándorlási folyamat során érkeztek ide, és közben különváltak a nyelvrokonaiktól.

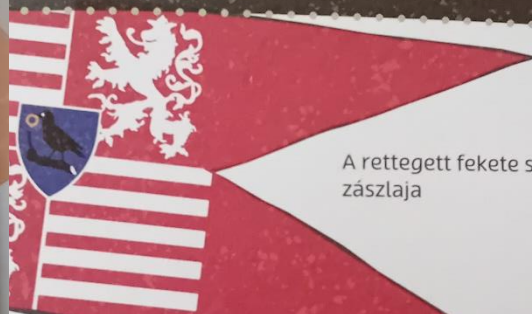
A magyarok ősei ehhez hasonló jurtákban éltek

A sötétzöld szín az indoeurópai nyelvcsaládba sorolható országokat jelöli. De mi lehet a többi szín...?

Mátyás király rettegett zsoldosserege volt a Fekete Sereg. Bár nevének eredete nem tisztázott, azt tudjuk róla, hogy zsoldosok alkották, vagyis nem a nemesek kötelezően kiállított (banderális) seregéből állt, hanem hivatásos katonákból. 1459-ben alapította Mátyás, így a francia király után az övé volt Európa második zsoldosserege. Nagy szerepük volt Mátyás katonai sikereiben és a békés időszakok fenntartásában. A király halála után azonban egy részük továbbállt, egy részük pedig fosztogatni kezdett. Épp Kinizsi Pál volt, aki alsó-magyarországi főkapitányként 1492-ben végül legyőzte őket.

A rettegett fekete sereg zászlaja

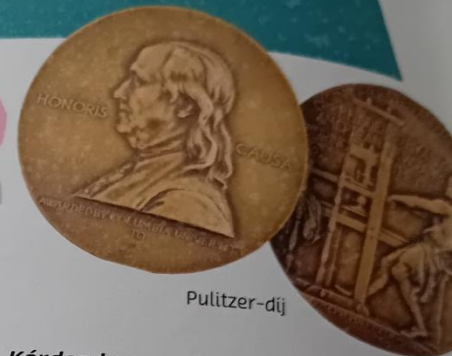

Mátyás királlyal nem csak a mesékben, hanem a magyar ezerforintoson is találkozhatsz!

1. fejezet

NUSZ FEJEZET: MAGYAROK A GYVILÁGBAN

EG HOGY?

írhető árú gépkocsija

isabb újságírói díja

lmélete

lmélete

atbirodalom

gyaroknak (is)

em Magyarország

íressé, mert

maguk fiatalon

löntöttek. Nem

e magyar identitását,

és örülni nekik.

Kérdezd meg szüleidet, idősebb ismerőseidet, hogy felismerik-e, kik lehettek azok a magyar vagy magyar származású hírességek, akiknek a fentiek köszönhetőek?

Kicsit lejjebb megtalálod a neveiket - de hogy hagyjunk Neked is felfedeznivalót, ne sorrendbe tettük őket!

Kérdezd meg egy külföldi ismerőseidet, hogy neki mi jut eszébe a magyarokról? Vajon közte lesz Puskás Ferenc, a gulyásleves, Budapest, vagy a Rubik-kocka?

Köszönti: János, Calvin Klein, Galamb József, Simon, Pulitzer József, Andrew Vajna, Teller Ede

ELTE EÖTVÖS LORÁND
TUDOMÁNYEGYETEM

Köszönöm a megtisztelő
figyelmet.

pap.andrea@btk.elte.hu
pap.andrea.hu@gmail.com

